

Atalarymyzdan galan eserleri ýykmak watana hyýanatdyr

Category: Kitapcy, Taryhy makalalar

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Atalarymyzdan galan eserleri ýykmak watana hyýanatdyr

ATALARIMIZDAN KALAN ESERLERİ YIKMAK VATANA İHANETTİR

Millete ihanet yalnız askerî sırları düşmana satmakla olmaz. Mevkiinin otoritesini kendi menfaati için kullanan devletli, akrabasının çocuğunu hatır için geçiren öğretmen, vazifesi başına geç gelip millet fertlerini bekleten belediye doktoru da birer vatan hainidir. Farkları, ihanetin şumulü bakımındandır. Fakat vatan ihanetinin bir de başka türlüğü vardır ki diğer bütün vatan ihanetleri gibi hale ve istikbale değil, maziye karşı olduğu, yani tamiri imkânsız bulunduğu için daha korkutucudur.

Bir millet yalnız bir insan yığını, bir vatan yalnız kuru toprak değildir. Milleti ve vatani millet ve vatan yapan şey hatıralar, izler, eserlerdir. Bunun için ecdadın eserleri mukaddestir. Türbelere, mezarlara bunun için saygı gösterilir. Şimdiye kadar bilgisizlik yüzünden pek çok eski eserlerimiz harap oldu. Fakat artık bizde tarih şuuru doğduktan sonra eski eserleri harap etmek vatana ihanetten başka bir şey değildir.

Fransız Prost'un yaptığı yeni İstanbul plânına göre İbrahim Paşa sarayından başka Sultan Ahmet velhasıl 300 yıllık sanat eserlerin de yıkılacağını işittik. Plânı gören mimar Sedat Çetintaş da Cumhuriyet gazetesine yazdığı makale ile bu feci haberin bir hakikat olduğunu bildirdi. Prost bir yabancı olduğu için ona göre Türk eserlerinin hiç bir değeri olmayabilir. Fakat bu plânı tatbik edecek olan insanlarda biraz millî şuur, biraz ecdat sevgisi, biraz tarih ve ilim ve zihniyeti yok mudur? Prost'un plânına göre Sultan Ahmet Meydanı eski hipodromun manzarasını alacak, böylelikle mazi ihya olunacakmış.

Kılıcımızla yıktığımız Bizans'ın bir hatırasını diriltmek için

ecdadımızın 300 yıllık zafer hatıralarını ve eserlerini yıkmak bize yakışır mı? Ecdadının eserini ancak soysuzlar imha eder. Türk milleti soysuz mudur? Hani tarih kurumuna soruldu idi? Hani tarih kurumu hayır dediği için İbrahim Paşa sarayı yıkılmayacaktı? Bu karara rağmen gizli ve sinsî sinsî rol oynayarak bu sarayı ve Sultan Ahmet türbesini yıkmaya kalkan melun kuvvet kimdir? Herkese sorduk. Kimsenin bundan haberi yok. Eğer düşmanımız Moskof Çarlığı İstanbul'u alabilseydi ecdadımızın eserlerini ancak o yıkacak, kim bilir, belki de tarihî değeri vardır diye muhafaza edecekti. Şimdi iş bu raddeye geldikten sonra pekâlâ Sultan Ahmet Camisi de yıkılarak meydan daha geniş bir hal alabilirdi.

Bir adam asılacağı zaman nasıl bu iş çingenelere gördürülürse, ecdat eserlerini yıkmak için de yazı yazan çingene ruhlu insanlar görüyoruz. Sonra hiç utanmadan çıkıp da en eski ve medeni millet olduğumuzu iddia ediyor ve bunu tarih kurumu ağzıyla bütün cihana haykırıyoruz, değil mi? Medeniyet ecdat eserlerini yıkmak mıdır? Çemberlitaş gibi kaba ve bize ait olmayan bir eseri bütün çirkinliğine ve tehlikesine rağmen muhafaza edip de zarif medreselerimizi, türbelerimizi ve nevinde yegâne olan İbrahim Paşa sarayını yıkmak Vandallık değil de nedir?

Ecdat eserleri yıkılamaz. Nasıl Teşkilâtı Esasiye'nin birinci maddesini hiç kimse, hatta Millet Meclisi bile değiştiremezse ecdat eserlerini de hiç kimse yıkamaz.

Bu büyük facia karşısında mesuliyetin en büyüğü de tarihçi sayınlara düşmektedir. Millet Meclisi Reis vekili Şemsettin ve Kars sayınlı Köprülü gibi tarih bilginleri bu Vandallığa göz yumup da ağız açmayacak olurlarsa tarih ve millet huzurunda pek ağır bir mesuliyet altına girmiş olacaklardır.

Millet Meclisi Reis vekili olduğu için Türkiye'nin büyüklükte dördüncü veya beşinci şahsiyeti olan Bay Şemsettin Günaltay bu meseleyi, eğer isterse, bir takrirle, hatta bir kaç sözle önleyebilirdi.

Bay Fuat Köprülü, Ülkü mecmuasındaki o güzel baş yazılarından birini buna hasredebilirdi. Maarif vekili Hasan Ali Yücel de münevver bir Maarif vekili ve eski eserlere meclup bir insan

sıfatıyla bu işe engel olabilirdi.

Onlar da buna aldırmazlarsa, ey Prost, fırsat değmişken vur!.. Ecdat eserlerini yık!.. Bu Türk şehrini Bizans yapmağa çalış!.. Fakat unutma ki birinde yine bu Türkler, senin Bizans yapmağa çalıştığın İstanbul'da icap ederse Ayasofya'yı da tuz-buz ederek ecdat eserlerinin kırıntılarını berkitip yine eski azametiyle eski yerlerine koyarlar...

Çiftçi-Oęlu.

«Kopuz», 15 Ağustos 1939, Cilt: 1, Sayı: 5. Taryhy makalalar